

Ak je v rozhodnutí o odkázanosti na opatrovateľskú službu (resp. v posudku), určený napr. rozsah 4-6 hodín t.j. III. stupeň odkázanosti, je možné poskytnúť opatrovateľskú službu aj v nižšom rozsahu (napr. 2 hodiny denne)?

V súlade s § 41 ods. 2 nesmie byť minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nižší ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona, ak sa na návrh prijímateľa nedohodne inak poskytovateľ opatrovateľskej služby s prijímateľom opatrovateľskej služby v zmluve o poskytovaní sociálnej služby. Nakoľko sa pri poskytovaní sociálnej služby uzatvára zmluva, ktorá je slobodným prejavom vôle dvoch zmluvných strán, občan môže pri uzatvorení zmluvy o poskytovaní sociálnej služby požiadať, aby mu bola opatrovateľská služba poskytovaná v nižšom rozsahu na aký je odkázaný (napr. niektoré úkony mu budú zabezpečovať príbuzní). Takto dohodnutý rozsah opatrovateľskej služby bude obsahom zmluvy o poskytovaní sociálnej služby uzatvorenej podľa § 74 ods. 7 a 9.

Môže byť opatrovateľská služba poskytovaná odkázanej fyzickej osobe aj popri príspevku na opatrovanie poskytovanému osobe, ktorá opatruje túto odkázanú osobu?

Áno, v zmysle tohto ustanovenia je možné opatrovateľskú službu v rozsahu najviac osem hodín mesačne poskytovať aj tomu občanovi, ktorého opatruje osoba v rámci príspevku na opatrovanie. Pôjde najmä o situácie, keď si opatrovateľ potrebuje vybaviť úradné záležitosti alebo si chce napríklad obstarat' ďalšie osobné záležitosti, napr. urobiť nákupy, navštíviť lekára a pod., čo však neznamená, že počas poskytovania opatrovateľskej služby musí byť reálne mimo domácnosti opatrovaného. Rovnako však môže ísť o situácie, kedy pri niektorých úkonoch potrebuje opatrovateľ pomoc pri poskytnutí pomoci a podpory opatrovanému, napr. pomoc pri celkovom kúpeli vo vani z dôvodu vyššej telesnej hmotnosti opatrovaného a pod.

Je možné v rámci opatrovateľskej služby len roznášať obedy?

Donáška jedla do domu je úkonom starostlivosti o domácnosť. Ak na základe posúdenia občan so stupňom odkázanosti najmenej II podľa prílohy č. 3 nie je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby aj pri úkonoch sebaobsluhy, nie je možné mu v zmysle § 41 ods. 1 zákona (právne podmienky pod písmenom a) aj b) tohto ustanovenia musia byť splnené súčasne) poskytovať opatrovateľskú službu (aj v prípade, že ide len o dovoz stravy). V takom prípade je možné túto činnosť (donášku stravy) vykonávať prostredníctvom podpornej služby, ktorou je poskytovanie sociálnej služby v jedálni (jedáleň môže poskytovať stravovanie vymedzenej cieľovej skupine podľa § 58 ods. 2 aj prostredníctvom donášky stravy do domácnosti). Ak je občan odkázaný na základe rozhodnutia na opatrovateľskú službu, je možné sa na jeho návrh dohodnúť s poskytovateľom opatrovateľskej služby v zmluve o poskytovaní sociálnej služby, len o poskytovaní úkonu donášky jedla do domu. Nakoľko však ide o úkon, ktorý je možný realizovať v rámci sociálnej služby v jedálni, nepovažujeme za účelné, hospodárne a efektívne aby tento výkon vykonávala kvalifikovaná opatrovateľka, a to bez súčasného výkonu pomoci pri sebaobslužných úkonoch, úkonoch starostlivosti o domácnosť a sociálnych aktivitách.

Môže byť opatrovateľská služba poskytovaná aj 24 hodín pre jedného prijímateľa? Kto znáša náklady spojené s poskytovaním 24 hodinovej opatrovateľskej služby, ak bude prijímateľ trvať na poskytovaní formou opatrovateľskej služby?

Zákon o sociálnych službách nevyklučuje poskytovanie 24 hodinovej opatrovateľskej služby. Ak opatrovateľskú službu poskytuje priamo obec, zo zákona jej priamo vyplýva aj povinnosť financovať túto sociálnu službu poskytovanú v rámci jej samosprávnej pôsobnosti.

Obec určuje zároveň úhradu za opatrovateľskú službu, spôsob jej určenia a platenia zmluvou o poskytovaní sociálnej služby v súlade so všeobecne záväzným nariadením a má možnosť premietnuť do úhrady, ktorú platí klient za 1 hodinu opatrovateľskej služby v súlade s § 72 ods. 2, najviac priemerné ekonomicky oprávnené náklady na hodinu opatrovateľskej služby za predchádzajúci rozpočtový rok na túto sociálnu službu poskytovanú verejným poskytovateľom, a to aj v prípade poskytnutia 24 hodinovej služby (napr. mzdy opatrovateľiek, náklady na energie, mzdy, platy tých zamestnancov, ktorí spracovávajú mzdy opatrovateľiek, koordinátora opatrovateľiek). V rámci úpravy úhrady za opatrovateľskú službu vo všeobecne záväznom nariadení sa uplatňuje sociálna politika obce vo vzťahu k svojim obyvateľom, a preto výška úhrady nepredstavuje takto maximálne určenú regulovanú „nákladovú cenu“. V prípade, že opatrovateľskú službu bude pre obec zabezpečovať neverejný poskytovateľ, zákon určuje minimálnu výšku finančného príspevku pri odkázanosti na pomoc inej osoby podľa § 76 a prílohy č. 5 v závislosti od stupňa odkázanosti, ktorú je obec povinná poskytovať neverejnemu poskytovateľovi zo svojho rozpočtu na svojho obyvateľa, ktorý je na ňu odkázaný. Za predpokladu, že neverejný poskytovateľ spĺňa zákonom stanovené podmienky, je obec povinná poskytovať mu aj finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa § 77. Úhrada za sociálnu službu je regulovaná zákonom.

Viac:

Úhrada za sociálnu službu poskytovanú neverejným poskytovateľom sociálnej služby je regulovaná § 72 ods. 3 – neverejný poskytovateľ určuje sumu úhrady za opatrovateľskú službu, spôsob jej určenia a platenia zmluvou o poskytovaní sociálnej služby v súlade s aktuálnym cenníkom tejto sociálnej služby, ktorý zverejní na svojom webovom sídle, a ak ho nemá, na inom verejne dostupnom mieste. Je však viazaný maximálnou výškou úhrady za 1 hodinu opatrovateľskej služby určenou vo výške rozdielu medzi jeho priemernými ekonomicky oprávnenými nákladmi na hodinu opatrovateľskej služby za predchádzajúci rozpočtový rok a jeho priemerným príjmom za predchádzajúci rozpočtový rok z finančného príspevku podľa § 76 a § 77 v prepočte na 1 hodinu opatrovateľskej služby. Prijímateľ opatrovateľskej služby je však povinný platiť úhradu za poskytovanú sociálnu službu ku dňu jej splatnosti podľa svojho príjmu a majetku tak, ako ustanovuje jeho právnu ochranu §72 ods. 8 až 18, § 72a a § 73. Po zaplatení úhrady za opatrovateľskú službu musí jej prijímateľovi zostať mesačne z jeho príjmu najmenej 1,65- násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenej osobitným predpisom. V dôsledku uplatnenej právnej ochrany povinného zostatku z príjmu po zaplatení úhrady za opatrovateľskú službu je nezaplatená časť úhrady za sociálnu službu evidovaná poskytovateľom opatrovateľskej služby ako jeho pohľadávka voči prijímateľovi opatrovateľskej služby a vymáha sa pri zmenených príjmových a majetkových pomeroch prijímateľa opatrovateľskej služby, ktoré umožňujú splatnosť tejto pohľadávky, resp. jej splatnosť sčasti, najneskôr sa vymáha v dedičskom konaní po prijímateľovi opatrovateľskej služby. Ak však prijímateľovi opatrovateľskej služby nevznikne povinnosť platiť úhradu za opatrovateľskú službu alebo jej časť ku dňu splatnosti tejto úhrady a má zaopatrené plnoleté deti alebo rodičov, ak sa ich príjem spoločne neposudzuje a spoločne nezapočítava s príjmom prijímateľa opatrovateľskej služby, povinnosť platiť túto, v dôsledku priznanej právnej ochrany ku dňu splatnosti prijímateľom opatrovateľskej služby, nezaplatenú úhradu za opatrovateľskú službu prechádza postupne na tieto jeho zaopatrené plnoleté deti a rodičov. Aj tomuto okruhu

blízkych osôb prijímateľa opatrovateľskej služby však musí zostať po zaplatení tejto úhrady mesačne 1,65 násobok sumy životného minima (§ 73 ods. 12 až 14).

Môže mať prijímateľ opatrovateľskej služby zmluvu o poskytovaní služby s opatrovateľkou?

Zmluvu o poskytovaní sociálnej služby uzatvára poskytovateľ sociálnych služieb (neverejný aj verejný, t.j. aj obec) s prijímateľom sociálnej služby. Opatrovateľka, ako zamestnanec poskytovateľa opatrovateľskej služby, nie je účastníkom zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Opatrovateľka uzatvára s poskytovateľom sociálnej služby (t. j. aj s obcou) pracovnoprávny vzťah (poukazujeme na § 16 ods. 1 písm. c) v spojení s § 16 ods. 3)) pracovný pomer alebo dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ktorých obsahom je aj druh práce a charakteristika práce, vrátane rozsahu prác. Ak je však poskytovateľom sociálnej služby, konkrétne opatrovateľskej služby, fyzická osoba, ktorá zároveň spĺňa kvalifikačný predpoklad potrebný na vykonávanie pracovnej činnosti opatrovateľa podľa tohto zákona, a túto pracovnú činnosť opatrovateľa zároveň osobne (bez svojho zamestnanca) u prijímateľa opatrovateľskej služby vykonáva, uzatvára táto fyzická osoba s prijímateľom opatrovateľskej služby zmluvu o poskytovaní opatrovateľskej služby, ako poskytovateľ opatrovateľskej služby (je však súčasne aj opatrovateľom podľa tohto zákona).